

• Vertrek naar buitenland is aderlating voor economie en maatschappij

Hoofdkantoor van grote waarde

Is het erg als Nederlandse bedrijven hun hoofdkantoor naar het buitenland verplaatsen? De economische gevolgen zijn zeer groot.

Van onze redactie economie

Een stabiel belastingklimaat en hoogopgeleid personeel is essentieel om de vele hoofdkantoren van grote bedrijven in Nederland te houden. Dat concludeert de Rotterdam School of Management van de Erasmus Universiteit in een onderzoek in opdracht van werkgeversorganisatie VNO-NCW.

Het onderzoek is niet louter een lobby voor lastenverlichting voor hoofdkantoren, benadrukt hoogleraar Henk Volberda. „Onzekerheid over het belastingstelsel schrikt bedrijven eerder af dan de tarieven.”

Ongeveer 44 van de 100 grootste internationale bedrijven met een hoofdkantoor in Nederland overwegen om de komende vijf jaar onderdelen van het hoofdkantoor naar het buitenland te verplaatsen. De afgelopen jaren verplaatste Philips een divisiehoofdkantoor naar Boston, Ak-

zo ging naar New Jersey en VNU verhuisde het hoofdkantoor naar New York.

Volgens het onderzoek verwachten nog twee bedrijven het hele hoofdkantoor de komende vijf jaar te verhuizen. „In Nederland neemt de onzekerheid over het belastingstelsel toe, nu het kabinet 38 miljard wil bezuinigen”, zegt Volberda. „Innovatie-bevorderende stimuleringsmaatregelen komen onder druk te staan.”

De hoofdkantoren hebben een grote toegevoegde waarde voor de Nederlandse economie, berekenden de onderzoekers. Op het eerste gezicht leveren zij Nederland misschien maar 29.000 voltijdbanen op. Maar indirect houden ze 62.000 mensen in Nederland aan het werk.

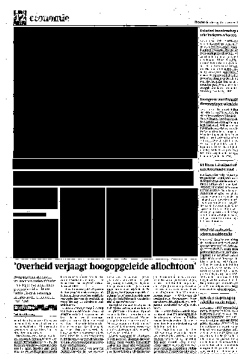
De wereldwijde omzet van deze bedrijven samen is ongeveer 900 miljard euro, ofwel 1,6 keer het bruto binnenlands product van Nederland. En over de hele wereld houden deze bedrijven zo'n 2 miljoen mensen aan het werk; een kwart van de Nederlandse beroepsbevolking.

Bovendien investeren deze bedrijven per jaar 220 miljoen in maatschappelijke instellingen en 260 miljoen aan opleidingen voor hun werk-

nemers. Twintig op de honderd bestuursvoorzitters vervullen een maatschappelijke nevenfunctie in het onderwijs, bij goede doelen of kunst- en cultuurinstellingen.

Deze investeringen komen in gevaar als de hoofdkantoren weggaan. Zelfs de komst van buitenlandse bestuurders op Nederlandse hoofdkantoren blijkt een bedreiging. Uit gesprekken die de Erasmus Universiteit voerde met de bestuursleden blijkt dat buitenlandse topmensen minder geneigd zijn een maatschappelijke rol in Nederland te spelen.

Bovendien zullen Nederlandse managers sneller een kans geven aan Nederlandse leveranciers en jong talent. Ook zullen zij eerder Nederland als vestigingsplaats voor activiteiten overwegen dan buitenlandse bestuurders.

Rembrandts Nachtwacht werd in 2003 naar de Philipsvleugel van het Rijksmuseum getransporteerd wegens de renovatie van het gebouw. Philips doet als veel andere bedrijven aan kunstsporing, een activiteit die in gevaar komt als hoofdkantoren naar het buitenland worden verplaatst. FOTO ANP